

Prosjekt Nordland 2026 (N-2026)

Framdriftsrapport per 31.12.2023

Anadrom er en veldedig stiftelse som arbeider for mer vill laksefisk i elver og vassdrag, gode opplevelser for fiskere og andre langs vassdragene, og økt verdiskaping i lokalsamfunnene.

Denne framdriftsrapporten gir en kort beskrivelse av status for vårt prosjekt i Nordland frem mot 2026 (omtalt som «N-2026»). N-2026 skal gjøre Nordland til det ledende fylket i forvaltning av vill laksefisk, i god sameksistens mellom grunneiere, sportsfiskere og oppdrettsselskap og kraftselskap.

Arbeidet følger en velprøvd modell som er utviklet av stiftelsen. Modellen er omtalt på www.anadrom.no/elveprosjekt og beskrevet i detalj i en egen håndbok.

Ved utgangen av 2023 er stiftelsen engasjert i 67 vassdrag i Nordland fylke. Målet er at stiftelsen skal være engasjert i 180 vassdrag i dette fylket innen utgangen av 2026.

Vi har samlet en oversikt over vassdragene på nettsidene www.anadrom.no/n-2026. Her kan man se hvilke vassdrag som er åpnet for fiske, kartlagt med elvebiolog, har videoovervåking og som har fått støtte til utvikling av vassdrag som nærmiljøtiltak.

ÅPNING AV STENGTE VASSDRAG

I 2021 stengte Miljødirektoratet 804 av landets 1.276 anadrome vassdrag for fiske i fem år. I Nordland fylke ble 140 av 270 vassdrag stengt. Anadrom satte da i gang et prosjekt for å få åpnet opp igjen stengte vassdrag i dette fylket.

Høsten 2021 bidro Anadrom til at det ble søkt om gjenåpning av ti vassdrag i Nordland. Våren 2022 åpnet Miljødirektoratet fem av disse.

Høsten 2022 bidro stiftelsen til ytterligere ti søknader om gjenåpning. Våren 2023 ble samtlige av disse søknadene innvilget. På landsbasis ble 14 vassdrag åpnet for fiske denne våren.

KARTLEGGING AV VASSDRAG

For å sikre et godt grunnlag for forbedringsarbeidet i vassdragene bidrar Anadrom med kartlegging av vassdragene. Kartleggingen gjennomføres av elvebiologer i tett samarbeid med grunneierne og lokale fiskere. I tillegg deltar representanter for de berørte kommunene og fylket, herunder vannkoordinatorene, på kartleggingene.

I 2023 har Anadrom leid inn disse tjenestene fra Akvaplan-niva. Etter en oppbyggingsfase er det et mål at stiftelsen skal ha egne elvebiologer som kan støtte elveeierne.

I 2023 kartla stiftelsen 26 vassdrag i Nordland hvorav 14 i Lofoten, fire i Steigen, og åtte i Rødøy og Lurøy.

Basert på kartleggingene blir det utarbeidet helsekort for hvert vassdrag og rapporter for klynger med vassdrag. Rapportene beskriver arbeidet som gjøres for å få mer vill laksefisk i vassdragene. Helsekortene og rapportene er tilgjengelig på forespørsel.

VIDEOOVERVÅKING AV VASSDRAG

Anadrom har utviklet en kostnadseffektiv pakkeløsning for videoovervåking av små vassdrag. Vi finansierer utstyret, installerer det og lærer opp lokale personer som har ansvar for å drifte det og som lager årsrapport for overvåking av vassdraget.

God oversikt over antall fisk av ulik art og størrelse som vandrer opp i vassdraget, gir faktabaserte data for å fastsette fangstkvoter. Dette sikrer at det hvert år er en god balanse mellom det som kommer inn til elva av fisk og det som høstes i sportsfiske. Resultatet er mer vill laksefisk i elva og bedre fiske. I Nordland er det så langt installert slikt utstyr i ni vassdrag.

NÆRMILJØTILTAK

Anadrom utvikler anadrome vassdrag som attraktive nærmiljøtiltak for rekreasjon, bedre folkehelse og bolyst for fiskere og nye brukergrupper. Hensikten med innsatsen er å utløse engasjement for tilrettelegging av fritidsaktiviteter langs vassdraget. Anadrom stimulerer til dette ved å støtte nærmiljøtiltak, som bygging av gapahuk, merking av fiskestier og etablering av bålplasser. I Nordland er det så langt gitt støtte til nærmiljøtiltak i seks vassdrag.

DIALOGMØTE FOR KLYNGER AV VASSDRAG

En gang i året arrangerer Anadrom dialogmøter for klynger av vassdrag. Deltakere er grunneiere, fiskere, oppdrettsselskap, kraftselskap, myndigheter og andre som deltar i elveprosjektene.

Formålet er at deltakerne skal bli kjent med hverandre og utveksle erfaringer. I disse møtene kan de diskutere hvordan de kan samarbeide om tiltak for mer vill laksefisk i elva, og aktiviteter langs vassdraget for å gjøre det mer attraktivt som nærmiljøtiltak for fiskere og andre brukere.

FINANSIERING

Anadrom ble etablert i 2013 av fire grupperinger med svært ulike interesser, men med en felles interesse i å arbeide for mer vill laksefisk i elvene. Stifterne var femten grunneiere, elleve sportsfiskere, fem oppdrettsselskap og to kraftselskap.

Aktivitetene i N-2026 er så langt finansiert av Nordland Fylkeskommune, Sparebank 1 Nord-Norge og 21 oppdrettsselskap med aktiviteter i fylket (Mowi, Nova Sea, Cermaq, Nordlaks, Ellingsen Seafood, Lovundlaks, Eidsfjord Sjøfarm, Egil Kristoffersen & Sønner, Kvarøy Fiskeoppdrett, Øyfisk, Gifas, Isqueen, Seløy Sjøfarm, Kobbvåglaks, Ballangen Sjøfarm, Edelfarm, Wenberg Fiskeoppdrett, Tomma Laks, Vega Sjøfarm, Mortenlaks og Selsøyvik Havbruk).

Grunneiere og fiskere bidrar i lokale elveprosjekt med dugnadstimer og med inntekter fra salg av fiskekort, der dette er mulig.

Rammen for budsjettet til prosjektet i Nordland i 2023 var på 3 millioner kroner. Aktivitetsnivået vil økes vesentlig i 2024.

Du finner mer informasjon om stiftelsen Anadrom og arbeidet i Nordland på www.anadrom.no
For mer detaljert informasjon kan du kontakte stiftelsen per e-post til atle@anadrom.no